

SOUŘADNÉ POMĚRY

- ❖ mezi **větnými členy**: Na návštěvu přijela sestra a její děti.
- ❖ **hlavními větami**: Na návštěvu přijela sestra a zůstala u nás až do druhého dne.
- ❖ **vedlejšími větami**: Volala sestra, že přijede na návštěvu a že zůstane do druhého dne.

Psaní čárek:

- ◆ před spojkami **a, i, ani, nebo** patřícími ke slučovacímu poměru **se nepíše čárka**
- ◆ u sluč. poměru se čárka píše tehdy, když nepoužijeme žádnou ze spojek - **Přijeli jsme na místo, pak jsme si vybalili věci.**

Spojka NEBO

1) ve slučovací poměru (bez čárky)

Zprávu nám podejte písemně nebo telefonicky.

2) ve vylučovací poměru (s čárkou)

Pospěšte si, nebo nám ujede vlak. = Bud' si pospíšíte, nebo nám ujede vlak.

Poměr příčinný a důsledkový:

- ♦ souvětí s poměrem příčinným se dá změnit v důsledkový a naopak:

Nešli jsme na procházku, neboť pršelo. = příčinný

Pršelo, a proto jsme nešli na procházku. = důsledkový

Souřadně spojené věty vedlejší

- ◆ souřadnými poměry se spojují **věty vedlejší stejného druhu** (např. 2 předmětné)
- ◆ tyto vedlejší věty **závisí na jedné větě hlavní**

*Vyprávěl nám, že toho v létě hodně zažil **a** že procestoval mnoho zemí.*

Souřadně spojené věty vedlejší

Už si dobře nepamatuju, o čem ten film byl a kdo v něm hrál.

= VV **předmětné** v poměru **slučovacím**, každá je uvozena jiným spoj. výrazem.

Souřadně spojené věty vedlejší

Spojovací výrazy mezi souřadně spojenými VV **se** mohou i vypustit:

Nemohli se rozhodnout, jestli se pojedou koupat, nebo (jestli) vyrazí do lesa.

Radili nám, abychom se chovali tiše a neupozorňovali na sebe.

Doplňte čárky do souvětí.

Příčin pro které lvi dnes žijí na daleko menším území ba pro které málem vyhynuli je několik. Lidé nazvali lva králem zvířat patrně proto že má hrdé a vznešené vzezření že se neskrývá v záloze že svou výpravu za kořistí oznamuje širokému okolí hromovým a majestátním hlasem. Zoologové zjistili že dvouměsíční tygřata už začínají přijímat první kousky masa ale že se vedle toho i nadále živí mateřským mlékem. Lidé se vždycky obávali levhartů více než jiných šelem právě proto že levhart útočí nejen ze země ale že dokáže přepadnout svou kořist i z korun stromů. Sotva se v Americe přistěhovalci trochu usadili a vybudovali si své domovy začali lovit bizony. Je smutnou skutečností že jsme se naučili stavět mrakodrapy dokonce jsme schopni zničit atomem celé kontinenty ale oživit uhynulou dešťovku není v našich silách. Klokani jejichž kůže je výborný materiál k výrobě bot i oděvů a jejichž maso je zpracováváno do konzerv jsou dnes nemilosrdně pronásledováni lovci. Před koupí fotoaparátu je nutno zamyslet se nad tím kdo ho bude užívat a k jakému účelu bude přístroj sloužit.

Doplňte čárky do souvětí. Urči VV

Příčin, pro které lvi dnes žijí na daleko menším území, ba pro které málem vyhnuli, je několik. Lidé nazvali lva králem zvířat patrně proto, že má hrdé a vznešené vzezření, že se neskrývá v záloze, že svou výpravu za kořistí oznamuje širokému okolí hromovým a majestátním hlasem. Zoologové zjistili, že dvouměsíční tygřata už začínají přijímat první kousky masa, ale že se vedle toho i nadále živí mateřským mlékem. Lidé se vždycky obávali levhartů více než jiných šelem právě proto, že levhart útočí nejen ze země, ale že dokáže přepadnout svou kořist i z korun stromů. Sotva se v Americe přistěhovalci trochu usadili a vybudovali si své domovy, začali lovit bizony. Je smutnou skutečností, že jsme se naučili stavět mrakodrapy, dokonce jsme schopni zničit atomem celé kontinenty, ale oživit uhynulou dešťovku není v našich silách. Klokani, jejichž kůže je výborný materiál k výrobě bot i oděvů a jejichž maso je zpracováváno do konzerv, jsou dnes nemilosrdně pronásledováni lovci. Před koupí fotoaparátu je nutno zamyslet se nad tím, kdo ho bude užívat a k jakému účelu bude přístroj sloužit.

Vypište souvětí se souřadně spojenými VV:

Proti poslednímu činžáku, který byl celý pokryt lešením, ústila do ulice opuštěná ulička, na jejímž koci parkoval kropicí vůz. Na cestu do Antarktidy museli vykonat dlouhé přípravy, které si vyžádaly dobu několika měsíců a na něž vynaložili nemalé finanční prostředky. Když jsem opouštěl dílnu, napadlo mě, že jsem se zapomněl podívat po tom velkém šroubováku. Pomyslel jsi vůbec na to, co by se mohlo stát a jaké by to mělo následky? Ty za mnou chodíš jen tehdy, když potřebuješ radu nebo když máš málo peněz. Tatínek, který zdejší krajinu dobře znal, mi řekl, jak se jmenují ostatní kopce. Rodiče nás varovali, abychom s nikým cizím nemluvili a abychom od nikoho neznámého nic nebrali. Chvíli před tím, než otevřeli obchod, zástup zákazníků zhoustl, až se změnil v dlouhou frontu. Obávám se, že tvé výtky byly nespravedlivé a že jsi jí velmi ublížil.

Vypište souvětí se souřadně spojenými VV:

Proti poslednímu činžáku, který byl celý pokryt lešením, ústila do ulice opuštěná ulička, na jejímž koci parkoval kropicí vůz. Na cestu do Antarktidy museli vykonat dlouhé přípravy, které si vyžádaly dobu několika měsíců a na něž vynaložili nemalé finanční prostředky. Když jsem opouštěl dílnu, napadlo mě, že jsem se zapomněl podívat po tom velkém šroubováku. Pomyslel jsi vůbec na to, co by se mohlo stát a jaké by to mělo následky? Ty za mnou chodíš jen tehdy, když potřebuješ radu nebo když máš málo peněz. Tatínek, který zdejší krajinu dobře znal, mi řekl, jak se jmenují ostatní kopce. Rodiče nás varovali, abychom s nikým cizím nemluvili a abychom od nikoho neznámého nic nebrali. Chvíli před tím, než otevřeli obchod, zástup zákazníků zhoustl, až se změnil v dlouhou frontu. Obávám se, že tvé výtky byly nespravedlivé a že jsi jí velmi ublížil.